

8929
QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI

1773, 18.

AN

ACTIONE COMMODATI
DIRECTA CONVENIATUR RECTE
COMMODATARIUS, CUI RES
COMMODATA EVICTA ERAT.

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITERAR. DVISVVRGENS.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XII MAII ANNO MDCCCLXXIII.

DEFENDET

ERNESTVS FRIDERICVS ANDREAS KOENIG

GEBSEEA-THVRING.

LIPSIÆ

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

IVIS GOVERNATI

ACTIONE COMMODATI
DIRECTA CONTRACTUS
COMMODATARIUS CIVILE
COMMODATA FACTA ERAT

HELVETIS URORVM ORDINIS GRATIA

D. CURIAE O. HENR. D. H. M. G.

INSTITVS P. H. M. G. ANDR. H. M. G.

LEP. S. I. A. T.

EX OFF. C. I. A. M. A. S. S. I. A. N. S.

A N
A CT I O N E C O M M O D A T I D I R E C T A
C O N V E N I A T V R R E C T E C O M M O D A T A R I V S,
C V I R E S C O M M O D A T A
E V I C T A E R A T.

§. I.

Res non proprias, sed alienas, cum inter titulos ad transferendum dominium habiles referri nequeat commodati contractus, valide commodari posse teste PAVLO in L. 15. π. commodati scribente: Commodare etiam possumus alienam rem, quam possidemus: tamen si scientes, alienam possidemus, certum est. Hinc MARCELLVS in L. 16. π. rod. adeo furi atque praedoni, qui furtiuam

vique ereptam rem alteri commodauerat, commodati actionem concessit, et recte, quippe exceptio rei furtivae intuitu commodatarii esset de iure tertii. Quapropter si rem alienam alteri commodaueris, isque commodatarius recuset finito usu rem commodatam restituere, quasi eam domino, a quo tamen commodatam haud acceperat, sit restitutus, conventus commodati directa actione ad rei commodatae restitutionem condemnabitur. Neque hoc domino nocet, quippe huic contra commodantem semper salua erit rei vindicatio.

§. II.

Anvero a commodatario vindicari possit, quaeritur. VLPIANVS in L. 9. π. de rei vindic. veterum Ictorum dubitationis et maxime Pegasi mentionem facit. Scribit: Denique ait. sc. Pegafus ab eo, apud quem deposita est, vel commodata, vel qui conduxerit, aut qui legatorum seruandorum causa, vel dotis, ventrisque nomine in possessione esset, vel cui damni infecti nomine non cauebatur, quia omnes, hi non possident, vindicari non posse. Puto autem ab omnibus, qui tenent, et habent restituendi facultatem, peti posse. Quamuis enim commodatarius animum sibi rem habendi haud habebat, sed vtendi causa teneat; tamen vindicari nulla est obligatio, vt prius examinet, quo animo, quoue praetextu alter suam rem habeat: Satis est, vbi quis suam inuenit rem, ab eo vindicat. At posse se a litis necessitate commodatarium liberare, si a vero domino tanquam possessor conueniatur, certum est. Nam si declarauerit, se non possessorem esse, seu, se non tenere animo sibi habendi, sed saltem detentorem esse, atque si autorem nominauerit, cuius nomine possideat, debet, dimitti, atque vindicationis lis instituenda est contra nominatum autorem. Hic enim corpore rem vindicandam non possidet, at ciuilliter tamen pro possessore

§. III.

❁ ❁ ❁ 3

habetur, quod expresse testatur POMPONIVS in *L. 8. 7. Commod. Rei*, inquit, *commodatae et possessionem et proprietatem retinemus*; cuius causam VLPIANVS in *Leg. 9. eod.* in eo ponit, quod nemo, commodando rem, faciat eius, cui commodat.

§. III.

At si contingat, vt quis a commodatario rem vindicet, hic negligat nominationem sui auctoris, nec se ea liberat a lite, sed potius litem contestando, quasi se liti obtulisset, pro possessore simul habetur, neget vero vindicanti dominium, hic postea prober dominium, atque commodatarius condemnnetur ad restituendam rem commodatam, cuius restitutionem cum destreter auxilio iudicis, res commodata eripitur, dominoque vindicanti traditur. An commodans rem commodatam repetere non possit ab commodatario, et an eum commodati actione directa conuenire nequeat, ob exceptionem quasi res commodata a vero domino euicta sit, quaeritur.

§. IV.

Facile pater, si commodatarius conueniatur a domino euiciente rem suam, quae forsitan a non domino commodata erat, isque commodatarius autorem nominauerit, atque ex lite dimissus, postea vero quam commodans condemnatus fuerat ad rem restituendam, quod alter dominium rite probauerit, iussu iudicis commodatario impositum erat, commodatam rem restituere domino, haud commodanti, isque paruisset ius dicenti: tunc a commodante conueniri non posse actione commodati directa commodatarium, quippe rem commodatam amplius nec tenet citra suam culpam. Vbi vero nulla com-

modatarii interuenit culpa, conueniri nequit, quod expresse concludi potest ex **VLP**IANO in *L. 5. §. 4. π. commodat.* Ait: *Quod senectute contigit, vel morte, vel vi latronum ereptum est, aut QUID SIMILE ACCIDIT: dicendum est, nihil eorum esse imputandum ei, qui commodatum accepit, nisi aliqua culpa interueniat.* Iam vero ei, qui prius nominauerat autorem, et postea iussu iudicis restituit, ob indicatum, cum ipse autor condemnatus fuerat, nulla culpa imputanda est, is nunquam poterit a commodante conueniri.

§. V.

Contra, si commodatarius rem commodatam teneat, et conueniatur a domino euincente, commodans vero absens sit, et vbi sit, ignoretur, neque adlit alius, qui commodantem defendat, et defensorio nomine commodatarius litem suscipere debeat, quasi rem commodantis nomine possideat, atque vindicans rem commodatam obtinuerit probato suo dominio, et ex iudicato ad restituendam domino rem condemnatus sit commodatarius, vtrum, si redux sit commodans, atque conuenire velit commodati actione commodatarium, quod restituere non possit commodatam rem, audiendus sit commodans, an vero se exceptione defendere possit commodatarius, quod rem ex iussu iudicis amplius non possideat citra suam culpam. Et magis est, non posse commodati directa actione conueniri commodatarium, quippe nec hac specie eidem culpa aliqua tribuenda sit. Cum enim absens fuerit commodans, et vbi sit, commodatarius ignorauerit, neque autorem laudando se a vindicatione liberare potuerit, sed potius iudicium suscipere debuerit; sibi imputare debet commodans, quod procuratorem non constituerit. Satis, quod a commodatario, quantum poterat, defensus erat.

Et

Et cum ad defendenda commodantis iura non tenetur commo-
datarius, sed ad rei commodatae tantum custodiam, haec
vero ex iudicis autoritate ei erepta est, cum nihil culpaе com-
modarius ferat, defituitur commodans idoneo funda-
mento, vt contra commodatarium agat directa commodati
actione.

§. IV.

At tandem, si dominus rem vindicaturus a possessore, rei
vindicationem instituat contra commodatarium, isque autorem
haud nominet, cum posset se a lite excussare, imo potius li-
tem suscipiat, atque damnatus probato dominio ad extraden-
dam rem commodatam domino vindicanti, restituat, an ethic
conueniri nequeat a commodante, quaeritur. Et puto con-
ueniendum esse recte commodatarium. Nam cum illi officii-
um non esset impositum, vt defenderet commodantem imo
potius teneretur laudare autorem, quo is iustis exceptionibus
se posset defendere contra vindicantem, quas vero exceptiones
ignorare poterat commodatarius, culpa eidem imputanda est.
Et cum leges omnem in commodatario requirant diligentiam,
quam diligentissimus parter familias adhibiturus est in rebus
suis, et tantum a casu praestando liberent teste G A I O in L. 18.
pr. π. commodat. culpa autem omnino imputanda commodatario,
quod iudicium de re commodata susceperat, a quo se nomina-
to autore liberare potuisset; dubitandum non est, directo iudi-
cio conueniri posse, non quidem, vt rem ipsam restituat, quam
amplius non tenet, sed quanti interfit, rem non restitui posse.
Quare V L P I A N V S in L. 3. §. 2. *π. commodat.* recte adserit:
*in hac actione sicut in ceteris bonae fidei iudiciis, similiter in litem iu-
rabitur*

rabitur, et rei iudicandae tempus, quanti res sit, obseruatur. Non ergo se poterit defendere exceptione iudicati: quippe sua negligentia iudicati culpam fert. Poterat enim iudicatum euitare, si laudasset autorem.

VI

[Faint, illegible text visible through the paper from the reverse side of the page]

ULB Halle
004 758 501

3

56

8929

1773, 18.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI

AN

ACTIONE COMMODATI
DIRECTA CONVENIATUR RECTE
COMMODATARIUS, CUI RES
COMMODATA EVICTA ERAT.

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITERAR. DVISBVRGENS.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XII MAII ANNO MDCCCLXXIII.

DEFENDET

ERNESTVS FRIDERICVS ANDREAS KOENIG

GEBSEEA-THVRING.

LIPSIÆ

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

